Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja: za celo leto 4 krone (2 gld.)

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXI. V Celovcu, 4. septembra 1902. Štev. 36.

Sestanek krščansko mislečega dijaštva v Ljubljani.

Kakor že zadnja leta, vršil se je tudi letos sestanek krščansko mislečega slovenskega dijaštva dné 26. in 27. avgusta v središču Slovenije, v Ljubljani. Z veseljem bili so pozdravljeni mladeniči, polni svetega ognja in čistega navdušenja za národne vzore, resnico, dobroto in lepoto, ki so se sešli k velepoučnemu sestanku. Krščansko misleče dijaštvo je pač s tem najbolj pokazalo visoko misel o pomenu dijaškega stanu, da pri takih sestankih vedno goji znanstvena predavanja. V tem je poroštvo, da je dijaštvo zapisalo na svoj prapor res kot geslo: „Izobraževati sebe in národ!“ Ni nam treba naglašati, da mora Slovencem tako dijaštvo biti pri srcu. Dal Bog, da se njegove vrste po našem Korotanu vedno bolj širijo!

V torek, 26. avgusta, bil je pozdravni večer na vrtu gostilne pri „Zvezdi“, ob veliki udeležbi. Mej raznimi pozdravnimi govori omenjamo besede g. stud. phil. Grafenauer-ja iz Beljaka. Lani izrekel je željo, da bi prihodnje leto prišlo več Koroščev na sestanek krščansko mislečega dijaštva. In res: Lani sta prišla le dva, letos jih je prišlo že osem, in prihodnjič jih bo še več. Slovenska stvar na Koroškem sloni ravno na katoliški zavesti in ako se oživi ta, oživila se bo tudi národna moč. Delati hočejo koroški slovenski dijaki, kakor sta jim pokazala v lepi slogi dva moža blagega spomina: duhovnik Einspieler in lajik Lendovšek. Skrbeti hočejo, da bo dobila Koroška še več tako marljivih delavcev na národnem polju.

V sredo zjutraj udeležilo se je mnogoštevilno dijaštvo sv. maše, katero je daroval častni član „Danice“, preč. g. stolni kanonik Andrej Kalan. Ob 9. uri pričel se je IV. sestanek krščansko mislečega dijaštva. Po volitvi predsestva bila so predavanja, in sicer je predaval g. bogoslovec Zajc: „O razmerju med religijo in moralo“, g. stud. med. Hubad o homeopatiji, g. jurist M. Lavrenčič je razvijal v dobro premišljenem govoru glavne misli o bistvu, zgodovini in o opravičenosti civilnega zakona. Predavanjem sledile so živahne razprave. Tako je končalo dopoldne, potem ko se je predsedstvo poklonilo prevzvišenemu knezoškofu g. Antonu B. Jegliču, ki je sprejel z največjem veseljem deputacijo. Posebno ga je razveselilo, da so med obilno zastopanim dijaštvom letos posebno v lepem številu tudi zastopniki slovenskega Korotana.

Popoludne povzel je besedo gosp. bogoslovec Ivan Kogelnik iz Celovca. Predmet predavanju je bil: „Cerkvena uprava inkvizicije v svitu resnice.“ Iz predavanja povzamemo sledeče: Misel nadzorovanja verskih naukov je tako stara kakor cerkev. Samo oblika in sestav sta se izpreminjala. Zato mora proučiti zgodivinske razmere dotičnega časa, kdor hoče prav razumeti, kaj je bila inkvizicija. Cerkev je kaznovala z izobčenjem, država pa s telesnimi kaznimi. Bila je inkvizicija povsem opravičena in potrebna. Krivoverci-odpadniki so večkrat grozno divjali, morili, požigali, oskrunjali ženske itd. Pred cerkvenim sodiščem je moral hudodelec vse preklicati in obžalovati, če ne, so ga izročili državni oblasti. Na to je prešel predavatelj k inkviziciji na Španskem. Tam je imela inkvizicija značaj državne naredbe, ker je bilo krivoverstvo naperjeno proti vladi. Uradniki so res zakrivili marsikaj slabega, a to ni bila krivda cerkvene uprave, marveč krivda posamnikov. Treba pa je gotovo bilo inkvizicije na Španskem. To priznavajo skoraj vsi zgodovinarji. Cesar Hadrijan je tam naselil pol milijona židov, ki so po navideznem prestopu h krščanstvu s svojo prekanjenostjo kmalu prišli do velikega vpliva in so hoteli ustanoviti na Španskem veliko judovsko državo. — V drugih državah pa inkvizicija ni bila tako stroga. G. govornik navedel je še nekaj zanimivih dejstev in potem končal s trditvijo, da inkvizicija ni bila tako krivična, kakor trdijo nasprotniki. Predavanju je sledilo navdušeno ploskanje.

Zvečer ob 8. uri zbralo se je na vrtu pri „Zvezdi“ veliko število dijaštva in drugega občinstva. Zastopani so bili vsi sloji národa, da tako izrazijo posebno veselje, da so vrste katoliško mislečega dijaštva tako narastle. Pri komersu je svirala društvena godba. Prvi del je otvoril predsednik, g. jurist Pogačnik. Navdušeno in prisrčno je pozdravljalo občinstvo s predsednikom dijake-abiturijente iz tužnega Korotana.

Akademik g. Grafenauer pozival je dijaštvo, da ohrani vzore, ki si jih je rešilo iz srednjih šol, vzore katoliške vere in národnosti slovenske. V vzoru katoliške vere so vsi drugi vzori vklenjeni. Ob marsikateri prevari v življenju se potem lahko reče z Meško-vim junakom: Posamni slučaj ne bo mi vzel vere v kreposti! Marsikateri vzor izgine, če ni zidan na skalo sv. Petra. Skušnja kaže, da tisti, ki nimajo načel, zidanih na skalo sv. Petra, kmalu vržejo proč tudi vse vzore. Kdor nima trdnih načel katoliške vere, on ni národnjak, on postane kmalu odpadnik. — Z navdušenjem bili so sprejeti tudi govori gg. dr. Kreka, dr. Šušteršiča in Josipa Gostinčarja. V četrtek, 28. avg., zaključil se je sestanek s tem, da je del dijaštva napravil izlet v Vintgar. Tako je krščansko misleče dijaštvo zopet pokazalo, da ga je resna volja, z vsem navdušenjem požrtvovalno postaviti se na delo za veliko sveto pravico. V slogi, kakor doslej naprej, naprej na delo krščansko in slovensko! *S.*

Dopisi.

Beljak. (Pust v pasjih dnéh.) Pravo pustno šalo je povzročila dné 28. avgusta požarna bramba v Beljaku. Ob 8. uri zvečer se na enkrat sliši po mestu trobenta, ki naznanja prebivalstvu, da nekje gori. Ljudstvo teka prestrašeno sem ter tja in slišijo se klici: Kje gori? Nobeden ne vé, čuvaj na zvoniku ne vstreli, ne razobesi luči, kaj tedaj? Ogenj mora biti oddaljen. Pri hiši požarne brambe kar mrgoli ljudstva, vsaki radoveden, kaj je. Navadnega svita v temoti, kedar je ogenj, se tudi ne vidi, kaj je vendar? Brizgalnica in voz za brambovce sta pripravljena, konje priženejo v najhujšem teku, trobenta zatrobi in hajd na Peravo. Ljudstvo za vozmi, tudi dva orožnika, ko vidita brambovce, se hitro oborožita in hitrimi koraki jo mahata na lice domišljenega požara. Od daleč že se sliši smeh, požarna bramba že brizga, pa ne v ogenj, ampak na ljudstvo, katero gre, kakor tudi presenečena orožnika, zopet domu. Vse skupaj je bila namreč le vaja požarne brambe, da pokaže, kako hitro se snide in odide na pomoč v slučaju potrebe. Za požarno brambo so se pa čuli klici: „Heil Villacher Feuerwehr!“ No, res malo preneumno pa je v nočnem času strašiti prebivalstvo na tak način. Omenjeno naj je, da so imeli ravno tisti večer ob 6. uri vajo in je bila to tedaj pravcata pustna šala.

— (Vojaške vaje.) Kakor znano, vršile so se v zilski in kanalski dolini večje vojaške vaje,

PODLISTEK.

Sanje.

(Malorusko spisala *Marija Evgenija Marković.* Poslovenil *J. Grafenauer.*)

1.

Naš oče je imel tri hčere, — jaz sem bila najstarejša. Oče pa je bil jako strog! Redkokdaj nas je pustil na ulico, da bi se malo pozabavale z drugimi dekleti.

„Ta lahkomišljeni ženski rod!“ pravil je vselej. „Samo zabavale bi se! Zabavajo se pa in brbljajo kakor srake!“

„Ali se ti sam nikoli nisi zabaval, Ivan?“ vpraša ga mati.

„Jaz nikoli nisem bil neumen, hvala Bogu!“

Pa čeprav je bil tako strog, vendar nas je imel sila rad. Kedarkoli je šel v Kijev,*) prinesel je s seboj krasnih darov za nas: materi lepo vezeno suknjo ali pa kak rdeč robec za na glavo ali čez prsi, meni lepo ruto okrog vratu ali rdeč pas, malima sestricama pa uhane, rutice in druge malenkosti. Dostikrat je prišel kmalu domov, darove pa je razdeljeval še-le drugi ali tretji dan. Mé pa smo mu gledale kar v oči in hodile okrog njega; — nič! On pa je samo pravil o tem, kako je prišel s kupci skupaj ali pa kaj drugega. Kedar pa je naposled privlekel na dan darove in jih začel deliti, razveselile smo se tako, o Bog!

„Tatek, golobček! Oj tatek naš dragi!“

„No, no! Dovolj je dovolj! Kaj pa ste priletele kakor čebele? Niti ganiti se ne morem! Morda mislite, da sem to nakupil za vas? Ete, pametne glavice ste! Ko sem prodal pšenico, ostalo mi je še nekaj, pa je prišel nek kramar: »Zameniva, zameniva!« In zamenil sem, da sem se ga odkrižal.“

Tako si je vselej kaj izmislil, nikoli pa priznal, da se je nas spomnil, ko je kupil darove, in nikoli nam tega ni rekel. Tak je bil pokojnik, bodi mu nebeško kraljestvo!

Naša hiša je bila lepa; poleg nje je bil tudi lep cvetličnjak in zraven velik sadni vrt; v vrtu pa črešnje in jablane in hruške in španski bezeg; dvorišče je bilo široko, vrata nova. In v hiši povsod vse tako milo in prijetno: lipove klopi in mize. Kijevske slike, lepo naslikane, ozaljšane z vezenim prtom, a na njem cvetje, in okoli cvetje in dišeče rastline.

2.

Minulo mi je šestnajsto leto, in že se je začelo sedemnajsto. Imeli smo že cvetno nedeljo. Neke noči se mi je sanjalo to-le: Jaz stojim v zelenem žitu prav do pasu. Okoli mene cvete pšenica in se rudi mak, vrh mene pa sta dva meseca. Prvi je jasen, a drugi še jasnejši in plava naravnost proti meni. Ta, jasnejši, prehiti vedno bolj onega in se mi spusti naposled v roke, drugi pa izgine za oblaki. Prebudim se in povem, kako čudne sanje sem sanjala.

„Res so čudne!“ — reče mati in se malko nasmehne.

„Kaj se vse dekletom sanja!“ oglasi se oče. „Glej, mesec je zgrabila z roko kakor vola za rogove! Kedar se spi, se tudi sanja!“

„Kajpak!“ reče mati. „Sanje so laž, Bog je resnica!“

3.

V nedeljo poprosim očeta, da bi smela iti na sprehod. Šle smo iz vasi na holmec in pele in se zabavale, kar naenkrat se sliši: „He-ej! He-ej!“ da je vse odmevalo med gorami. Mé se prestrašimo. Pogledamo in glej, čumaki (vozniki) pridejo s hriba. Volovi so vsi sivi, močni z dolgimi rogovi, a jarmi lepo obrezani. Čumaki so bili lepih postav, mladi, krepki.

„Glej, vražji fanti,“ pravijo dekleta, „kako so vpili!“

„Čujte!“ spregovori Motrja Čemerovna (bila je to spretna in srčna devojka, črnooka), „pozdravimo čumake!“ — In ona zapoje:

„Oj čumak, čumak, ti zeleni bršljan!“

Dekleta vstanejo, čumaki pa pridejo bliže, gledajo proti nam, nato pa pridejo naravnost k nam! Mé pa v gozd. Čumaki za nami; dohité nas in nas obkolijo kakor oblaki.

„Pustite nas, gospodje čumaki!“ prosi Motrja. „Bodite nam dobri!“

„Ehe,“ zakliče čumak, velik kakor hrast, stojé nepremično; samo roke je razprostrl, da bi jo objel; v ustih pa je držal pipo. — „Ehe! Ali ti, dekle moje, ne poznaš čumaških navad?“

In ona umolkne.

Drugi pa se začnejo šaliti z dekleti. Jaz se vedno le skrivam za Motrjo. Tedaj pa pride čumak, krasen, prekrasen, rjavega obraza, oči ima kakor orel, podboči se in reče: „Deklica, golobica! Kako dekle je to vendar med vami, da se sveti kakor jasna zvezda! Če bi plavala v sinjem morju

*) Glavno mesto v Ukrajini na južnem Ruskem.

katere se zdaj pomikajo proti Št. Vidu. Vojakitrpini imajo težke dneve, posebno pa je težavno prenašati vaje rezervistom. Tako je postal žrtva vojaških vaj Miha Dovgan, rojen v Trnovem na Krasu na Kranjskem, pristojen pa v Slovenji Gradec. Služil je pri lovcih 20. bataljona iz Judenburga. Revež je dobil tifus (vročinsko bolezen) v črevah in po 5 dneh je izdihnil tukaj v Beljaku svojo dušo. Žalostno je bilo videti pogreb, za katerim je korakal polkovni zdravnik, en častnik in par mož. Sorodnikov ni bilo navzočih. Gospod kaplan Auernik je imel na grobu v srce ganljiv nagovor.

— (Razno.) Pri popravljanju vojašnice huzarjev na Jezernici pri Beljaku padel je dné 25. avgusta delavec Raimund Gruber tako nesrečno, da si je zlomil obe roki v zapestju in se poškodoval močno tudi na glavi. — Dné 29. avgusta so potegnili pod Glažarjevim mostom v Podravljah žensko iz Drave, ki je bila že precej gnjila. Našlo se je pri njej v denarju 2 kroni in pa službena knjižica, iz katere se povzame, da je utopljenka v Radovljico na Kranjskem pristojna, 50 let stara in je ji bilo ime Ana Rabič. Dognalo se je, da je šla dné 16. avgusta t. l. v Beljaku v Dravo. — Dné 1. septembra se je peljal o pol 3. uri zjutraj skoz Beljak presvitli cesar, ki se je podal k izkrcavanju in vkrcavanju vojnih čet v Pulj. Vršijo se namreč te dni tam vaje z vojnimi ladijami.

Velikovec. (Požar.) Dné 1. kimavca ob $^1/_2$8. uri zjutraj je začelo goreti v skednju posestnika Jožefa Müller-ja, p. d. Hoprijana v Mlinskem grabnu. Zgorelo je celo veliko gospodarsko poslopje; živino so še rešili. Na pomoč je prihitela mestna požarna bramba. Posestnik je bil sicer zavarovan, a ker je živel v težavnih razmerah, je vsega pomilovanja vreden. Škoda je velika. Kako je ogenj nastal, se ne vé.

Št. Rupert pri Velikovcu. (Tretji cvet.) Trikrat cvetela je na tukajšnjem župnijskem vrtu žlahtna hruška. Od prvega cveta ima polno najlepšega sadú; drugi cvet okoli sv. Petra je obrodil tudi sad in sedaj je poleg dvojnega sadu tretji cvet.

— (Roj v stolpu.) V našem farnem stolpu se je nastanil roj čebel. Bržkone je kje zbežal in našel visoko gor med tramovjem tiho zavetje. Zvonenje ga ne moti. Visoko gor morajo nositi pridne čebelice letošnji obilni sad ajdove paše.

Grebinjski Klošter. (Cerkveni shod, čebele in drugo.) Na Velikišmaren pride vsako leto mnogo ljudstva dopoldan v cerkev, ker je shod, in pride tudi mnogo prodajalcev oblačil, medenih sladkarij, čevljev in drugih potrebščin. Dasi je bil prav lep dan, je bilo letos manj ljudstva, kot druga leta. Pri veliki službi božji so latinsko mašo prav lepo peli, kar se redko sliši po deželi. Topiči so na daleč oznanovali cerkveno svečanost. — Radi mrzlega vremena v vigredi so čebele pozno in redko rojile. Kmetič mi je pravil, da ima 16 koritov čebel, pa je dobil samo 5 rojev. — Dasi je cela fara slovenska, in mnogi kmetje ne umejo nemški, razglaša občinski služabnik po maši uradna naznanila le nemški in tako natanko, da še „Geschäftszahl“ (vložne številke) ne izpusti. Kako more kmetič razumeti, kaj da razglaša služabnik? Narobe svet!

Grebinj. (Rojstni dan presv. cesarja.) Dné 18. avg. smo praznovali rojstni dan našega presvitl. cesarja, ki je dosegel letos 72. leto čil in zdrav. Ob 8. uri je bila slovesna velika maša; prisotni so bili: tržni zastop, gozdarski urad, orožniki, šolarji in šolarice z učitelji in učiteljico in tudi oddelek huzarjev s častniki, ki so se mudili radi vojaških vaj tukaj. Veliko je bilo prisotnih odličnega občinstva in letoviščnikov. Črnorumene zastave so vihrale na šoli in na občinskem uradu.

Libuče. (Nova volitev šolskege načelnika.) Pri nas v Libučah so zdaj zmirom homatije. Posebno pri naši gornje-libuški šoli ni bilo do sedaj nobenega reda in nobene zastopnosti med krajnim šolskim svetom. Sedaj se je nekoliko predrugačilo. Dosedajni šolski načelnik, Breznik, je odstopil in je tudi moral odstopiti. Mislimo, da bo sedaj več zastopnosti med krajnim šolskim svetom. Izvoljen je sedaj za načelnika prejšnji svetovalec, g. J. Turk. Upamo, da bo omenjeni gospod načelnik poleg poštenosti in pravičnosti tudi skrbel za boljšo uredbo libuške nemčurske šole, da ne bo taka ponemčevalnica. Seveda bo zato bolj trdo treba nastopiti. Novi načelnik je že rekel, da se mora na libuški šoli napraviti poleg sedajnega samonemškega napisa tudi slovenski napis, dalje, da se mora pri šolskih sejah slovensko obravnavati. Prav tako! Živijo!! Mi pa prosimo še, naj krajni šolski svet tudi ukrene, da se bo v šolskem pouku bolj slovenščina rabila kakor se je do sedaj!

Pliberška okolica. (Nagla smrt.) Grozno je slišati, da je eden ali drug kar nanagloma umrl. Zdrav je še in vesel, v kratkem pa mrtev. Tudi pri nas se je zgodilo več takih pretresujočih slučajev. Štirileten deček, vnuk našega vrlega slovenskega národnjaka, g. J. Glinika, p. d. Ciglerja, je padel v apneno jamo, ter je moral vsled tega umreti. Kmalu potem je v Spodnjih Libučah posestnik p. d. Slanič še zvečer zdrav in vesel z drugimi gosti prepeval v gostilni pri Železniku. Po noči pride domov in v par urah je bil mrtev! Dné 17. avgusta je v Pliberku nanagloma umrla gospa Prek, trgovka. Zvečer je bila še zdrava, zjutraj pa je na enkrat zaklicala, in ko so ljudje prileteli, je bila že rajna. Dné 28. avg. je bil pogreb na libuškem pokopališču nekega starega tesarja iz Drbeševasi. Dné 25. avg., torej tri dni popred, so ga ljudje še videli, da je hodil zunaj svoje koče, v kateri je bival čisto sam. Ko ga pa potem ni bilo več na dan, so odprli njegovo kočo in so ga našli mrtvega. Res, strah mora človeka obiti ob takih poročilih. Treba si je resno k srcu vzeti besede Gospodove: Bodite pripravljeni, ker ne veste ne dneva ne ure!

Reberca. (Železnica Sinčavas-Kapla.) Zgradba nove železnice bode kmalu gotova. Proga je razun majhnega dela pod Reberco že narejena. Na progi se samo še popravlja in olepšuje, tako, da bo vse kakor iz škatljice vzeto, dokler sevé — ne bo deža in kake večje povodnji. Veselo že žvižga lukamatija pod Reberco — in res ti „fik-fik“ glasovi so za nas kaj novega. Kakor se misli, otvorjena bo železnica že 1. vinotoka in tedaj tudi marsikateremu, posebno pa pisalcu teh vrstic, ne bo treba več „lajnati in lafidrati“ po daljni cesti od Kaple do Sinčevasi. Kjer se križajo pota s progo, so napravljene tudi table z dvojezičnimi napisi: „Achtung auf den Zug. — Pazite na vlak.“ Napravili se bodo tudi že napisi na posameznih postajah. Tak napis bereš lahko že na Miklavčevi postaji in sicer se glasi: „Miklavec“. Marsikateri je zmajal glavo nad tem napisom in je tudi res. Pravilnejše bi pač bilo, da se napravi: „Miklavčevo“, katero ime je znano tudi na pošti, ker vsa pisma pod tem naslovom redno dohajajo. Želeti bi bilo tedaj, da se ta napis spremeni v „Miklavčevo“, kar je gotovo pravilnejše. To je tedaj prvi napis, toda zanimivejši še sledijo in ko bodo enkrat javno izpostavljeni, tedaj pridi slovensko ljudstvo in glej ta nestvor in mislim, zastonj si boš ubijal glavo nad tem, kako morejo krajevna imena tako popačiti. O tem pa bom poročal že svoječasno.

Gospa sveta. (Župni uradi — matrike — in predstojne (?) oblasti.) Ker je v bližini nek župni urad poslal četrtletni izkaz o prebivalstvu za dva dni prepozno — opomnimo, da prej ni bilo mogoče — bil je dotični gospod povabljen od občinskega predstojništva, da se pride k občini opravičit, sicer ga kaznujejo z globo 4 kron. Lepa ta! Župni urad — podložen občinskemu uradu! Seveda se na vabilo ni nikdo odzval. Ne dolgo, pride vabilo od c. kr. glavarstva. Vprašamo le: Ali ne vedó svetne oblasti, da so župni uradi dolžni zagovarjati se le svojej predpostavljenej duhovskej oblasti? O drugem slučaju pa še spregovorimo.

Gospa sveta. (V slovó!) Meseca avgusta zapustil je tukajšnjo postajo c. kr. žandarski stražmojster g. Gollreiter, da nastopi novo službo kot okrajni stražmojster v Velikovcu. Bil je mož, kateri je bil zaradi svoje nepristranosti splošno priljubljen. Lep zgled dajal je celej občini z vestnim in natančnim obiskovanjem božje službe in prejemanjem sv. zakramentov. Ljudstvo tukaj za njim žaluje; da so se mu od gotove strani delale zapreke, to je njemu samo v čast. Podjunčanom pa samo čestitamo, da so v svoj okraj dobili gosp. Gollreiterja za okrajnega stražmojstra!

Št. Jakob v Rožu. (Ogenj.) Naša okolica je znana zavoljo mnogih požarov; ni leta, da bi tukaj ne gorelo in posebno v času, ko so ljudje spravili pridelke svojega truda domu. Tudi dné 25. avg. je gorelo v vasi Dravlje. Okoli 11. ure je nastal ogenj pri p. d. Boštjanu in se je hitro razširil. Ogenj je buhnil iz skednja in kakor jezik se je stegnil čez druge hiše, ki so kmalu vse bile v plamenu. Kakor vse kaže, je zažgala zlobna roka. Že pretečeno sredo je pri sosedu začelo goreti, a k sreči so ogenj hitro zapazili in pogasili. V pondeljek so Boštjanovi na skednju delali s strojem, in zmirom čutili kot bi kje kaj tlelo. A mislili so, da stroj ni namazan in zato smrdi. Mazali so, pa mazali, naenkrat je pa gorelo. Spodaj v neki uti je nastal ogenj, in se je hitro čez druge sosedne hiše razširil. Prva je prihitela na ognjišče Št. Jakobska slovenska požarna bramba, za njo ona iz Gorinčič in Podgorja, katerim se je posrečilo dva posestnika rešiti; pri enem je že začela goreti streha. Prihitele ste na pomoč še požarni brambi iz Podrožčice in Rožeka. Rešitve pa ni bilo mogoče, ker je imel ogenj v spravljenem senu in slami dobro hrano. Zadetih je pet posestnikov, posebno pa eden, kateremu je pohištvo že pred kratkim časom pogorelo; zdaj si je komaj napravil malo strehe, svoje žito je pa spravil pri sosedu v skedenj in zdaj mu je tudi to zgorelo. Mož je prav pomilovanja vreden. Tudi nekaj svinj je zgorelo, drugo živino so sicer

---

kakor riba, vlovil bi jo s svileno mrežo, če bi letela kakor ptičica, z zlatim prosom bi jo privabil; tako pa moram vprašati: katerega očeta hči je to?“

A vsa dekleta naenkrat: „Ivana Sumasja! Ivana Sumasja!“

Tedaj me pa prime za roko: „Deklica, čarovnica! Zapoveš-li, da ti pošljem snubača?“

In vse pred očmi mi je potemnelo.

4.

Pozno smo se povrnile domov. Čumaki so šli svojim potom. Jaz pa nisem mogla zaspati; v glavi mi je šumelo kakor v mlinu, srce pa mi vedno ponavlja drage čumakove besede.

Od tega časa mi je, kakor da bi mi bile oči zavezane. Ena misel, ena žalost. — — — Že je tudi mati začela to opažati in vznemirjati se: „Hčerka moja, hčerka! Kaj se ti je dogodilo? Shujšala si, dete moje.“

Oče pa ne spregovori nobene besede, samo pogleduje me vedno ostro.

Ako grem med dekleta, hitro me obkolijo: „Zakaj si tako žalostna? Zakaj si tako zamišljena? Kakor da se ti je voda v usta nabrala! Morda te je kak veter prepihal? Zakaj si taka, kot da si od nedraga zasnubljena? Povej nam resnico. Domaha, srček naš!“

Jaz pa ne govorim ničesar. Bojim se, čeprav mi hoče vsak čas iskrena beseda prileteti iz ust.

„Glej, sramuješ se nas!“ jezijo se dekleta.

„Kaj vam pa imam povedati, sestrice? Malo bolna sem!“ odgovarjam.

„No, pojdimo se igrat!“ Primejo se za roke in tudi mene pograbijo, in pohitijo smejé se, da se zemlja trese.

„Ej, ej, dekleta!“ spregovori Motrja. „Domahi niso v glavi naše igre. Dobro vem, kaka žalost se je polastila njenega srca.“

Dekleta jo na mah obkolijo: „Povej Motrja, sestrica naša, dragica!“

„Zaljubila se je naša Domaha v mladega čumaha, ki se še ni povrnil.“

„Tako je! Morda v onega rjavega, velikega? Je-li to oni, kateremu črevlji škripljejo? O, ta je lep! Pa kako je šaljiv, zgovoren! Zlata usta ima!“

Meni je bilo, kakor da bi me bil kdo z ognjem polil. „Ali te ni sram, Motrja!“ rečem ji.

„Glejte! Jaz govorim živo resnico. Morda ne? No pa priduši se! Glejte niti ustne se ji ne ganejo! Pa čuj, kaj ti bom povedala; vé pa dajte, da se oddahnem. Zakaj ste me pa tako naenkrat obsule? Sedite okoli pa poslušajte!“

Mé posedemo in poslušamo; meni pa bíje srce, kakor bi mi hotelo popokati.

„Jaz sem izvedela, odkod so oni čumaki doma.“

Jaz pa namah zakličem: „O! Odkod pa? Povej!“

„Iz Mazovišča.“

„Odkod pa to veš?“

„Iz dna morja.“

Ta Motrja je bila v resnici taka, da bi tudi iz dna morja dobila vse, kar je potrebovala.

„Onemu, ki je pristopil k Domahi, je ime Danilo Dončuk; onemu pa, ki je meni najbolj dopadel, Kirilo Savtir.

„Kak pa je on, ta Kirilo?“ vpraša Olena Jakovenkova. „Je-li to oni beli, veseli?“

„Seveda! Uganila si! Za tvojega belega niti vprašala nisem. Moj Kirilo je zlato, ne pa čumak! Obrvi ima tako visoke, črne. Vedno je pušil pipo; temu je, kakor da misli iti na Turčina, in nepremičen, kakor da je v resnici iz zlata zlit. Oglasil se je samo enkrat, nobenega drugega dekleta ni objel, pa še mene je samo dvakrat pogledal, tako nekako samo nehoté, slučajno. A meni je bilo hudo: vsi so se šalili, vsi smejali se, on pa pride in samo trepalnice povzdiguje. Takega žrjava sem sebi tudi želela! Ali sedaj ne moremo ničesar započeti, dokler se oni ne povrnejo iz Krima.“

„Kako?“ vprašam.

„Oni nas bodo zasnubili,“ reče, — „in tudi dobili nas bodo, ako Bog dá. Ali dajmo, dekleta, zapojmo eno na slavo Domahe.“ In zapele so.

„Povej no, Motrja, srčece, odkod ti vse to veš. Kdo ti je povedal?“

„Poslala sem drobno ptičico, pa mi je prinesla dve vesti: eno o Danilu, drugo o Kirilu.“

Tako je odgovorila poskočno in šaljivo, resnice pa ni hotela povedati. (Konec sledi.)

Smešničar.

* **Iz gostilne v kavarno.** Nočni čuvaj: „Nikar vendar tako ne razgrajajte gospodje, kedar greste spat. — Dijaki: „Mi vendar še ne gremo spat.“

* **Zaupno.** Strežaj: „Naš krojač je prišel z računom, častiti gospod.“ — Baron (strogo): „Naš krojač, kaj pa to pomenja?“ — Strežaj: „No, jaz sem mu tudi 50 goldinarjev dolžan.“

* **Mlad soprog.** „Kaj ne, vaš soprog vedno prej odjenja v prepiru, kakor pa vi?“ — „Seveda, drugače pa sploh nima prilike igrati pametnejšega.“

rešili, a več nič. Posestniki so sicer zavarovani, a vendar ne tako, da bi imeli vse pokrito, ker žito in seno ni bilo zavarovano.

— Od druge strani se nam poroča: Začelo je goreti dné 25. avg. blizu jednajste ure dopoludne. Ogenj so naznanili z zvonenjem velikega zvona pri Št. Jakobu in v Podgorjah. Nemudoma so se zbirali požarni brambovci v Št. Jakobu in hiteli z dvema brizgalnicama proti Dravi. Št. Jakobska požarna bramba je bila prva na mestu požara; slučajno so imeli dan popred poskušnje in vaje v Podgradu. Kmalu so prišle tudi požarne brambe iz Podgorjan, iz Podrožčice in iz Rožeka, tako da je bilo nazadnje petero brizgalnic pri gašenju. Žalibog, da se je ogenj pri obstoječej suši in vetru strašno naglo širil in vpepelil več kot dve tretjini vasi, kjer je že itak pred kratkem ogenj bil in uničil hišo in skedenj pri Krajevcu. Goreti je začelo pri Boštjanu v skednju, kjer so Krajevčevi ljudje ravno žito mašinili. Ker je nekaj smrdelo, so mislili, da to dela premalo namazana mlatilnica. Pa kmalu se prikaže plamen v parni, kjer je imel pogoreli Krajevec žito spravljeno in se širi s tako naglostjo, da so morali zbežati in so pustili, da je tudi mlatilnica zgorela. Pogorel je skedenj in hiša pri Boštjanu, Tomažiču, Repiču, Jergelnu in paštuba in skedenj pri Hoji. Rešili so živino, nekaj gospodarskega orodja in hišne oprave in obleke. Vse drugo je požrl požar. Ljudij se ni poškodoval nihče. Pogorel je tudi ves žitni pridelek Krajevcev, ki ga je imel po pogorelih skednjih shranjenega. Zdi se z veliko verjetnostjo, da je bil ogenj od hudobne roke podjan, tudi poprej pri Krajevcu je začelo goreti v skednju, in pri Hebčnjaku so našli dvakrat ogenj podjan; enkrat na petru v postelji in so ga še o pravem času našli in udušili.

Št. Jakob v Rožu. (Zopet nesreča.) Razun barak, kjer se prodaja jed in pijača delavcem, gradočim novo železnico, je v Podrožčici več prodajalnic, mesnic, pekarij itd. Na cesti k predoru pod mogočno skalo stoji hišica, v kateri je taka pekarija. Prej je bila lesena in po nesreči je lani o božiču pogorela. Zidali so novo, a ni še dolgo in prišla je zopet strašna nesreča. Pretečeni torek je pekovski pomočnik kuril peč, ker mu pa drva niso hotela dobro goreti, je zlezel v peč in polil drva s petrolejem. V trenutku je bilo vse v plamenu, ubožec pa v peči; ves obžgan je sicer bil iz peči rešen, a ima strašne rane na obličju in prsih. Ubožca so prepeljali v bolnišnico v Beljak. Bil je priden fant, doma iz Češkega.

Št. Jakob v Rožu. (Blažena nemščina.) Po zadnjem požaru zbrali so se ognjegasci v „Národnem domu“, da bi po trudapolnem delu ugasili tudi sebi žejo. Jeden, ud slavne „nemške“ požarne brambe, hotel je imeti na zbrane brambovce nemški nagovor; a prav mu jo je zasolil mož, ki je rekel: „Prej se nauči nemško, potem še le govori!“ In res je taka! Domačega jezika se sramujejo, z nemškim, katerega ne znajo, se pa bahajo!! —*j*.

Skočidol. (Razno.) Malokdaj se čita kaj iz našega kraja v cenjenem „Miru“. To pa ne zato, ker se nič posebnega ne dogaja, ampak radi pomanjkanja pripravnega dopisovalca. Tisti, ki bi znali, nočejo, kateri bi pa radi, pa ne znajo prav. Eto tedaj par vrstic od mene. — Zapazil sem, da prihaja tudi v naš kraj zloglasna giftna krota „Štajerc“. Kdo ga vse naroča, tisto ne vem. Čital sem pol strani, pa se mi je že gnjusilo tega berila. Nič drugega ni nego svetohlinec, obrekovalec in hujskač. Ko bi le bili ljudje tako modri, ter vrgli to nesnago na jedini njemu primerni kraj, na gnojišče. — Naša župnijska cerkev je dobila zdaj zopet nov kinč v dar. Milostljiva gospa M. Reiter, soproga dvornega svetovalca na Dunaju, je podarila lepo pogrinjalo pred altar. Lansko leto že je podarila krasno svetilnico za večno luč. Bog ji plati in povrni! — A še nekaj pogreša naša cerkev. Zvon, „jutrnjak“, je počil že lansko leto in nikdo se ne pobriga, da bi se nabavil nov, ali da bi se stari prelil. Gospod župnik je sicer že govoril enkrat o tem, a zdaj je zopet vse zaspalo. Bog daj, da bi se tudi to v kratkem popravilo. — Letina je letos dobro izpadla. Pšenica dobro izdaja. Tudi rž in jarica ste bile lepi. Posebno lepo kaže zdaj ajda, če jo ne bo še kaj pokvarilo prej nego prizori.

Sv. Višarje. (Zilska podružnica slovenskega planinskega društva.) „Planinski Vestnik“ poroča o zadnjem občnem zboru naše podružnice: Načelnik gosp. deželni poslanec Grafenauer je otvoril zborovanje, pozdravil prisrčno g. prof. J. Frischaufa in zastopnika osrednjega odbora g. Verouška. Tajnik g. Knafelc je poročal o podružničnem delovanju. Podružnica je izvršila mnogo novih markacij. Posebno velikega pomena so nje markacije v Višarškem pogorju z dvojezičnimi napisi. Pot na Lovca se je znatno izboljšala. Na potu s Sv. Višarij v Zajezero se je na dveh krajih pritrdila žica in skrbno popravila vsa steza, tako da je sedaj vsaki dami pristopna. Izdelala in zaznamovala se je tudi pot na Nabojs. Proti vrhu je na tej poti zabitih več klinov, tako da je vsakemu turistu dostopna. Najvažnejše je pa, da je podružnica sklenila kupiti svet za stavbo gorske restavracije v divnoromantični Zajezeri. Ta sklep se je takoj drugi dan izvršil. S tem sklepom je Zilska podružnica storila velik korak za napredek turistike in gotovo bo vsak hribolazec vesel tega zavetišča. — O nakupu sveta Zajezerom poroča isti list: Zilska podružnica je nakupila v Zajezeri primerno in obsežno senožet, obsegajočo 3 hektare, 8 arov 54 m², oddaljeno od Ovčje vasi eno uro hoda, da tam v najkrajšem času zgradi planinsko kočo, spojeno z revstavracijo in posameznimi sobami za letoviščnike. Tikoma prihodnje koče se nahaja močan studenec, ki nikdar ne usahne. Voda v tem studencu je tako mrzla, da se je ne more celo navadno kupico na dušek izpiti. Razgled je proti jugu na gore Viš (2669 m), Veliki Nabojs (2315 m), Montaggio. Ko o lepem vremenu zjutraj posijejo prvi solnčni žarki na te velikane, se pordečijo, da človeka kar očarajo, da, ko bi videl naslikano, bi dejal: to je secesija! Proti severu se vidijo Ostrnik (2035 m) in Ukovske planine in spodaj v dolini se zapazi drdrajoči vlak, ki vozi proti Pontebi in v Benetke. Lepo uravnana stezica te pripelje s Sv. Višarij v dveh urah naravnost na to senožet. Kje pa je ta Zajezera, bo marsikdo vprašal? Zajezera je v slovenskem Korotanu. Kdor je že bil na Sv. Višarjah, gotovo se je čudil, ko je opazil v dolini proti laški strani prav široko belo cesto, in zopet drugi je mislil, da je to sneg, ker malo niže res vedno leži: glej, to je dolina Zajezera in tista široka cesta je prod v potoku. Torej ravno pod Sv. Višarjami leži naša senožet, na kateri bode že prihodnje leto stala lična stavba, planinsko počivališče: „Krnica“.

Novičar.

Na Koroškem.

Velike vojaške vaje so bile minuli in ta teden po Koroškem. En oddelek, obstoječ iz 17. pešpolka, lovcev itd. se je pomikal iz Zilske doline preko Beljaka in Št. Vida proti Celovcu. Drugi oddelek je prišel od štajerske meje preko Velikovca proti Celovcu. V tem oddelku sta 7. (koroški) in 2. pešpolk (Bošnjaki). V Celovec sta prišla dné 28. avgusta ter jih je pričakovalo mnogo ljudstva. Znani „šriftlajtar“ Lakner se je v „Freie Stimmen“ norčeval na znani neumni način iz tega, da bi imela v Celovcu igrati na mestnem trgu godba Bošnjakov. Na mestnem trgu sicer res ni igrala, pač pa pred gostilno „pri avstrijskem cesarju,“ kjer jo je rado poslušalo mnogobrojno občinstvo. Vidi se, da bi bili ljudje okrog „Freie Stimmen“ imeli zopet radi kak „škandalček“, a to v imenu — nemštva!

Duhovske zadeve. Č. g. Oskar Rassler, katehet v Celovcu, je postal župnik pri sv. Juriju ob jezeru. — Razpisana je do dné 10. okt. župnija Zelče. — Dné 14. sept. bo slovesno posvečena na novo popravljena mestna farna cerkev v Št. Andražu v labudski dolini.

Samomori. V Ehrenthalu pri Celovcu se je dné 26. avgusta v svoji sobi obesil 47 letni Ign. Činder. Predno je to storil, se je še prepiral s svojo ženo, potem jo pa odpravil iz izbe in se obesil. Uzrok: žganje, po katerem je prišel na nič! — Na Vratih se je dné 24. avg. obesil 66 letni dninar N. Nesman, p. d. Mik. Ko je šla žena k sv. maši, vzel si je mož na skednju življenje. Baje se mu je zmešalo.

Porotno sodišče. Tretje letošnje porotno zasedanje se prične dné 15. sept. Pred porotnike pridejo: Dné 15. sept. cigan M. Hudorovič, radi uboja brata (7 prič); Fr. Šofneger, kmetski sin v Malčapah, radi uboja krojača F. Bahovnika (5 prič). — 16. sept. Zakonska K. in A. Slovaček v Št. Juriju ob jezeru radi poneverjenja (4 priče); M. Holzbauer, dekla v Gonicu, radi detomora (7 prič); S. Glančnik iz obč. Ruda radi nenravnosti (4 priče). — 17. sept. Al. Marktl, kmet v Steuerbergu, radi krive prisege (28 prič). — 18. sept. Val. Noteger na Trati radi nenravnosti (3 priče); L. Soric, dekla v Bernahu, radi detomora; Mar. Rutnik v Lölingu, ker je umorila svojega otroka (8 prič). — 19. sept. G. Hartl, bajtar, ker je umoril svojo ženo (21 prič); M. Krasnicer, hlapec v Starem Trgu, radi nenravnosti. — 20. sept. J. Pečovnik v Celovcu, Ter. Haber v Možici, Jan. in Urša Bernhart, radi goljufije (15 prič). — 22. Jos. Ožan, p. d. Žnidar na Ricinju, radi požiga (23 prič). — 23. sept. Siegfr. Schwarz, dijak na Dunaju, sin lutrovskega pastorja v Trgu, radi težke telesne poškodbe vsled dvoboja v Svetni vasi.

Križem sveta.

Umazanost nemških gospodov v Gradcu. Kapelnik mestne godbe v Ljubnem je sodeloval s 40 možmi na veliki nemški slavnosti v Gradcu. Vse je hvalilo to godbo, po slavnosti pa so jo poslali domov, ne da bi godbenikom kaj plačali. Kapelnik je zahteval pismeno plače 1000 kron, a na pismo ni prišlo nič odgovora. Šel je sam v Gradec in poprosil načelnika slavnostnega odbora za plačo, ta pa je tako postopanje označil kot neotesano. Ko ga je kapelnik le še prosil, je načelnik poklical slugo in mu naročil, naj ga vrže vun! — Tudi od drugih strani je prišlo mnogo tožb, od pevcev in služabnikov, a načelnik se ne ozira na take pritožbe. Prišel je torej za tako hvalisano slavnostjo hud polom, ki je močno streznil in ohladil prevroče glave nemških rogoviležev.

Nemška kultura je zopet praznovala svoje divjaško slavje. To pot se je zgodilo to v Iglavi na Moravskem. V Iglavi je bila nedavno sokolska slavnost. Ob prihajanju „Sokolov“ je bilo hrupnih prizorov po ulicah. Gosta množica je stala na trgu pred domom čeških društev. Policija je morala varovati dom. Čim se je pokazal kak „Sokol“, nastal je uglušljiv krik in žvižganje. Ko je neki „Sokol“ zaklical „Na zdar“, so vzdignili in mahali po njem, da se je krvav zgrudil na tla. Hrup je trajal dalje. Ves popoldan je množica oblegala Josipov trg in pevala „Die Wacht am Rhein“. V mestu je bilo strašno razburjenje, ker so se Čehi drznili priti v nemško (?) mesto demonstrirat. Ko se je zvečer nekaj gostov iz okolice hotelo odpeljati na lojternicah, je množica — ne da bi policija mogla preprečiti — spregla konje s silo in prisilila ljudi stopiti z vozov. Vsi poskusi, da bi vsaj izsilili možnost odhoda, so bili zastonj. Moralo je prihiteti vojaštvo, da so mogli gostje ob spremstvu vojakov in zasramovanju od strani množice oditi na svoje domove. Vse prav kakor v Celju in Celovcu!

Angleži in južna Afrika. Neki ugledni avstrijski državljan, ki je za časa južno afriške vojne prebival v Transvalu in je skupaj z burskimi generali potoval v Evropo, zatrjuje, da so burski generali še vedno jako nasprotni Angležem. Ko je Botha po dovršeni vojni dospel na svoje posestvo, bilo je isto popolnoma uničeno. Angleži se niso zadovoljili s tem, da so mu hišo podrli, marveč so s smodnikom razgnali tudi temelje. Botha je izjavil, da hiše ne sezida več na dotičnem mestu, temveč, da pusti razvaline nedotaknjene, da bodo mogli otroci gledati na lastne oči, na kakšen način so Angleži postopali z Buri. Buri ne bodo delali sitnosti angleški vladi, ako bo izvrševala mirovne pogoje, pač pa bodo imeli Angleži baje opraviti s Kafri, ki nočejo izročiti orožja, marveč se pripravljajo na veliko vojno.

Francosko. Vlada se poslužuje najstrožjih sredstev, da zatre upor ljudstva proti zapiranju redovniških šol, katere so národu k srcu prirastle. V mnogih krajih nastopa vojaštvo, ker je ljudstvo silno razjarjeno. V Polaretu so ženske napadle vladnega komisarja in ga preteple. Senator Delobeau je protestiral proti noti ministerskega predsednik Combesa, češ da redovniške šole hujskajo proti republiki. Prefekt v Vannesu je zahteval od generala Fratra jeden oddelek konjice v Ploermel, da brani vladne komisarje pred nevoljo ljudstva. Nalog za to je dobil nadpolkovnik Saint-Remy. Ta pa je izrekel, da se ne more pokoriti povelju, ker mu brani verski čut, da bi sodeloval pri zapiranju kongregacijskih zavodov. Vojaški poveljnik v Vannesu je na to dal zapreti nadpolkovnika Saint-Remy-ja, kateri zapor je vojni minister Andrée spremenil v zapor v trdnjavi, potem pa bo postavljen pred vojno sodišče. Tako se razvijajo razmere v Franciji čedalje nevarneje, in se ne ve, do kakega zaključka še to pripelje.

Grozen potres. V zgornjem delu Santa Barbara county v Ameriki je bil silen potres, ki je porušil cele vasi. Sicer je bilo več malih sunkov že od 27. julija, toda ljudje se niso brigali za to. Nakrat pa se je pričelo tako silno tresti, da so ljudje bežali iz hiš ven pod milo nebo. V pol ure je bilo sedem hudih sunkov, ki so popolnoma spremenili površje enega dela Santa Barbara county. Kos zemlje, 15 milj dolg in štiri milje širok, je bil razpokan, novi griči so nastali in vse vasi so bile porušene. Posebno hudo je razdejano mesto Los Alamos, kjer so se morali vsi ljudje izseliti. Na tisoče dolarjev škode se je tudi prigodilo v Dallard, Santa Ynez in Lampoo.

Gospodarske stvari.

Mlačev. Ko to pišem, mi od vseh stranij doni na uho dolgočasni pika-pok cepcev iz sosednih podov, pa tudi, vsaj meni, prijetnejše brnenje mlatilnega stroja me spominja, da smo v času, ko si kmet v potu zaprašenega obraza pridobiva zrnja za borni vsakdanji kruh. Zato mi je prišlo na misel: „Kaj, ko bi se z našimi gospodarji in prijatelji nekoliko pomenili o mlačvi; morda nam pade iz naših razgovorov le kako dobro zrno v naročje.“

Rečeno — storjeno. Tu pa evo vam glavne misli o mlačvi! Zrnje se ima praviloma ločiti od slame — posebno, kedar nam gre za semensko zrnje — predno se žito poti, da zrnju potenje ubranimo. Če pa to ni mogoče, potem je žito še-le po

potenju dovolj suho za mlačev. Prav majhni gospodarji mlatijo pri nas še vedno s cepcem, kakor pred tisoč leti naši pradedje. Cepec ima za se samo to okoliščino, da se slama pri tem lepše ohrani; to je važno posebno za hiše s slamnato streho, kjer potrebujejo škompo za njo. Sicer pa to velja samo za rž. Izgovor, da se slama pri mlatilnici preveč pomečka, in da je sitno tako slamo rezati, velja pač za gospodarje, kjer rabijo še vedno staro trugo za rezanje mesto slamoreznice.

Slaba stran mlačve s cepcem je pa ta, da če se mlati nepazljivo in ne obrača večkrat snopja, ki je okoli 15 centimetrov visoko naloženo, ostane mnogo zrnja v slami. Delo enega delavca na dan ni ravno veliko, oziroma naravnost majhno, in sicer namlati en delavec pri dolgoslamnatem ozimnem žitu 1·25 do 1·85 hl., pri krajšem jarem žitu 1·85 do 2·5 hl. Zato se mlačev s cepcem pri nas splošno ne priporoča, tem manj, ker so delavci tako dragi.

Da se zrnje hitro dobi, ga manejo po mnogih krajih tudi s konji in voli, z valjarji itd. Na Ogerskem delajo to večkrat kar na prostem polji. Tako žito pa, posebno rž in pšenica, mora biti prav suho, sicer ostane preveč zrnja v klasji. Taka metev, s katero se ob suhem vremenu izmane z enim konjem do 5 hl na dan, je v mokrem le malo prida. Še najlažje je meti proso, ogršico in ječmen. Pri vsakem žitu, tudi pri prosu, dasi se bo kaka „kunštna“ glavica temu čudila, pa je metev le sredstev za silo, ker je čista mlačev pri tem gola nemožnost. Pa tudi dobrota zrnja trpi pri tem, ker se ga mnogo zdrobi in ogrdi z živalskimi odpadki. Tudi slama se močno polomi.

Mlatilni stroj dela ne samo ceneje, ampak tudi popolneje in veliko hitreje od cepca, četudi se pri tem lahko marsikako zrno pretisne, strga in rani in slama polomi in raztrga. Za manjše množine žita zadostuje ročna mlatilnica, ki potrebuje 6 do 8 oseb (4 močne in kake 3 slabe, lahko na pol otroke) za obslužbo in omlati na dan 2·25 do 12·5 hl zrnja; pri tem se človeška sila za 30% bolje izrabi nego pri mlačvi s cepcem in pa mlačev je mnogo čistejša. Znatno pa se prištedi na delu še-le pri dva in več konjskemu vitlju (geplju) ali pri parni mlatilnici, ki žito ob enem mlati, očisti in še porazvrsti ali sortira. Dvokonjska mlatilnica na gepelj omlati pri 6 do 7 osebah za postrežbo (ob enem imata še 2 osebi čistiti žito na pajklju) v 10. urah okoli 1000 snopov zimskega žita, ki dado 28 do 37 hl zrnja, ali 1000 do 1200 snopov poletnega žita, ki dá 43 do 52 hl zrnja. Mlatilnica, katero goni 8 konjska lokomobila (parni stroj, petrolejevi ali bencinovi motor) potrebuje za postrežbo 15 do 20 oseb, zato pa tudi omlati 110 do 220 hl zimskega in 290 do 350 hl. jarega žita. Z mlatilnico na gepelj moremo tedaj pri 17 hl pšenice na 1 ha omlatiti pridelek od 1·6 do 2·2 ha, s parno mlatilnico pa pridelek od 6·5 do 13 ha, ječmena pa omlatimo (23 hl na 1 ha) z mlatilnico na gepelj pridelek od 1·8 do 2·3 ha, in s paro pridelek od 10·8 do 15·2 ha na dan.

Ako ima posameznik premalo denarja za nabavo mlatilnice, ali pa če imajo posamezniki premalo žita, da bi se taka nabava izplačala, potem je priporočati, da se zadružnim potom omisli skupna mlatilnica, kakoršne imajo že po mnogih deželah, le žal, da ne slovenskih, ker je pri nas za take reči še stokrat preveč trdoglave starokopitnosti in medsebojne nezastopnosti, kakor bi jo bilo potreba. Semtertje hodijo po deželi tudi posamezni podjetniki, ki za plačilo mlatijo.

Najemščina za 8 konjsko parno mlatilnico stane na Nemškem za vsako uro po 3·60 do 6·60 K, na Češkem in Nižje-avstrijskem za časa žetve in pri mlačvi kar na polji do 50 K, pozneje in pri mlačvi v skednju po 30 do 44 K na dan. Kurjača, vlagalca in druge delavce, kakor tudi hrano za strojevodja, kurjavo in mazilo mora preskrbeti najemalec sam. *„Nár. Gosp.“*

Tržne cene.

V Celovcu, dné 28. avgusta 1902.

Ime blaga	na birne		na hektolitre		Prignalo se je
	K	v	K	v	
pšenca . . .	9	73	12	16	— konj
rž	8	55	10	68	— pitana vola
ječmen . . .	7	—	8	75	44 vprežnih volov
oves . . .	4	32	5	40	11 juncev
turšica . . .	—	—	—	—	69 krav
pšeno . . .	14	—	17	50	— telici
fižol rdeč . .	—	—	—	—	— pitanih svinj
krompir . .	2	20	3	58	— prasce
grah . . .	—	—	—	—	
ajda . . .	7	—	9	50	

Pitani voli so po — *K* do — *K*, **vprežni voli** po 262 *K* do 270 *K*, **krave** po 140 *K* do 290 *K*.

Sladko seno je meterski cent po 5 *K* — *v* do 5 *K* 20 *v*, **kislo seno** po 3 *K* 20 *v* do 5 *K* — *v*, **slama** po 2 *K* 90 *v* do 3 *K* 50 *v*.

Promet je bil slab.

Vabila.

Hranilnica in posojilnica v Spodnjem Dravogradu napravi v nedeljo dné 7. septembra t. l. ob ½3. uri popoludne pri Rabiču v Spodnjem Dravogradu svoj izvanredni občni zbor, da spremeni pravila. Ako bi se o določenem času ne zbralo k sklepanju potrebno število udov, se zboruje brezpogojno uro pozneje. K obilni udeležbi uljudno vabi v imenu zadružnikov *načelništvo.*

Redni občni zbor Zveze slovenskih posojilnic se bo vršil v četrtek, dné 11. septembra t. l. ob 10. uri predpoludne v „Národnem domu“ v Celju po sledečem dnevnem redu: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo računskih pregledovalcev. 4. Nadomestna volitev v odbor. 5. Volitev pododbora za Koroško. 6. Razni nasveti. K temu zborovanju vabi *načelništvo.*

Opomba. Pri občnem zboru ima vsaka v „Zvezi“ stoječa posojilnica le en glas ter sme biti zastopana po pooblaščencu. Udeležiti občnih zborov se sme pa tudi vsak član v „Zvezi“ stoječe posojilnice, toda le pri posvetovanju, ne pa pri glasovanju.

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda!

Listnica uredništva.

V Skočidol. Hvala! Le večkrat se oglasite!

Vrlemu prijatelju v Libučah: Vi nam pišete: „Kakor sem v „Miru“ čital, se je „Barigeljc“ zgubil. Baje so ga francoski avtomobilisti odpeljali s seboj. Kakor hitro ga najdete, ali če bo sam prišel nazaj, sporočite mu, da naj prvo pogleda na Spodnjekoroško. In sicer naj pride hitro mešat zopet tisto pliberško maslo, ki se hoče pokvariti in novi libuški „puter“, ki je že prav žaltav. — Prosim tudi, če je Vam mogoče, da mi naznanite „Barigeljčev“ naslov, da mu pošljem nekaj gradiva.“ — Ker ne vemo, ali ima stara naša zemlja Barigeljca že v sebi ali še na sebi, Vam ne moremo zaznaniti njegovega naslova. Zato dotične stvari pošljite uredništvu „Mira“. — Prosimo, da blagovite pri dopisih popisati samo eno stran papirja. Pozdravljeni!

Loterijske številke od 30. avgusta 1902.

Dunaj	40	82	44	35	54
Gradec	2	35	26	23	61

NAZNANILA.

Dva čevljarska pomočnika

sprejme takoj **Jakob Hedenik,** čevljarski mojster na Žihpoljah, pošta Celovec.

Vzgojišče za deklice

(Internat)

čč. šolskih sester v „Národni šoli“

družbe sv. Cirila in Metoda

v Velikovcu

se priporoča p. n. slovenskim starišem.

V hiši je štirirazredna ljudska šola; poseben ozir se jemlje na pouk v ženskih ročnih delih.

Šolsko leto se začne dné 15. oktobra t. l. Plačila 8 gld. mesečno.

Oglasila naj se blagovolijo poslati čč. šolskim sestram v Velikovcu na Koroškem.

Posestvo v Rutah (Radiške fare),

ki obsega vkup 39 oralov svetá, z jednonadstropno, dobro zidano hišo in drugimi gospodarskimi poslopji, se prodá ali vkup ali na drobno. Več pové **Peter Bizer,** posestnik v Rutah, pošta Žrelec (Ebenthal) na Koroškem.

Učenca

sprejme v najboljšo oskrb **Jakob Pisijak,** čevljarski mojster v Celovcu, kolodvorske ulice štev. 35.

Salame

ogerske 1 gld. 70 kr., **domače iz šunke** 1 gld. 20 kr., **domače** 1 gld., **dunajske** 80 kr., **šunko brez kosti** (Rollschinken) 90 kr. in 1 gld. 10 kr., **suho meso** 70 kr., **suho slanino** 70 kr, **glavino** brez kosti 40 kr. kilo, **velike kranjske klobase** po 18 kr. in drugo pošilja od 5 kil naprej po povzetju, in sicer le dobro blago,

Janko Ev. Sirc v Kranju.

Razprodaja!

Po smrti svojega soproga prodajam vso **hišno opravo,** kar je imam v zalogi, po kolikor mogoče najnižjih cenah.

E. Zufer,

vdova mizarskega mojstra,

Celovec, Vetrinjsko obmestje štev. 8.

Tovarna za kmetijske stroje.

Kdor potrebuje kak **kmetijski stroj,** naj se obrne naravnost na tovarno

Konrada Prosch-a,

v Celovcu, Adlergasse štev. 19.

nasproti c. kr. kmetijske družbe,

kjer se dobijo najnovejše **mlatilnice, slamoreznice, gepeljni** in razni drugi **za kmetijstvo potrebni stroji** ter tudi taki **vodovodi,** ki sami vodo gonijo iz globoko ležečih studencev na zemljišča, kterim vode primanjkuje. (Glej podobo na levi strani.)

Cenike pošilja zastonj.

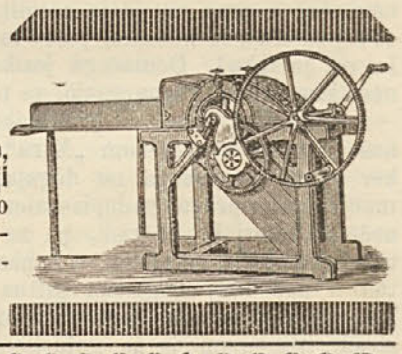

Stanje hranilnih vlog: **16 milijonov kron.**

Rezervni zaklad: **nad 370.000 kron.**

Mestna hranilnica ljubljanska

na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoludne in jih obrestuje

po 4%

ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. **Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica sama, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.**

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča **po 4¾% na leto.** Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno **5% izposojenega kapitala.** Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati **na leto 6% izposojenega kapitala.**

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje, in sicer **po 4½% do 5%.**

Lastnik in izdajatelj **Gregor Einspieler,** župnik v Podkloštru. — Odgovorni urednik **Ivan Koželj.** — Tiskarna **družbe sv. Mohorja** v Celovcu.